

Leven

1. BEDRIJFSLEIDERSVERZEKERING ALS GEWONE BELEGGING BESCHOUWD

Fiscoloog, oktober 2004

En nog maar één ! In een recent arrest (van 14 september 2004), heeft het Hof van Beroep te Gent besloten dat een **bedrijfsleidersverzekering**, gezien haar kenmerken, **niet als een verzekering moest beschouwd worden, maar eerder als een belegging !**

Het ging om 2 van de meest klassieke BLV-contracten, die voor een duur van 5 jaar op het hoofd van 2 bedrijfsleiders gesloten waren en door een eenmalige premie gedekt waren. Zowel bij leven als bij overlijden moest de verzekeraar slechts een bedrag betalen in functie van de stortingen die door de vennootschap verricht waren.

De fiscus weigerde dat de premies als beroepslasten zouden afgetrokken worden. Het Hof van Beroep volgde de fiscus : deze contracten zijn geen levensverzekeringen, maar zuivere geldbeleggingen. Het Hof stelt vast dat de vereffening bij leven en bij overlijden telkens overeenstemt met de opgebouwde reserve, d.i. een premie gekapitaliseerd tegen een rente van 4,75 % na aftrekking van kosten en taksen en verhoogd met de verworven deelneming in de winst. Het Hof stelt ook vast dat er **geen gebruik gemaakt wordt van de sterftetafels en dat de premie los staat van het geslacht, de leeftijd en de gezondheidstoestand van de verzekerde**. Het Hof leidt daar bijgevolg uit af dat noch de verzekerde, noch de begunstigde er uiteindelijk belang bij hebben dat de onzekere gebeurtenis (leven of overlijden) zich al dan niet zou voordoen. Anders gezegd, **het contract impliceert niet het minste risico voor de verzekeraar. Het contract is dus geen kanscontract...**

Wordt beslist vervolgd ...

2. WAP EN « ALLE WERKNEMERS »

Life & Benefits, oktober 2004

In principe kan **elke werkgever zelf beslissen over de invoering, wijziging of opheffing van een pensioenplan. Hij verliest die autonomie echter als hij een pensioentoezegging aan « al zijn werknemers » doet en als zij bijdragen tot de financiering ervan**. In dat geval moet elke beslissing van die aard bij CAO genomen worden of bij wijziging van het arbeidsreglement.

De betekenis en de draagwijdte van dat begrip « alle werknemers » is dus van essentieel belang voor de toepassing van de WAP. In de gebruikelijke zin veronderstelt dit begrip dat de pensioentoezegging voor al de loontrekkende werknemers van de onderneming geldt, zonder enige uitzondering. Indien de onderneming één enkele werknemer telt voor wie de pensioentoezegging niet geldt, kan er geen sprake zijn van een toezegging die voor al de werknemers geldt.

Tijdens de parlementaire discussie over de WAP heeft de wetgever in dat verband evenwel verwarring gecreëerd. Hij heeft inderdaad beweerd dat indien er een onderscheid gemaakt wordt tussen contracten van bepaalde en van onbepaalde duur, dit onderscheid geen afbreuk doet aan het algemeen karakter van de toezegging. Hij voegde er nog aan toe dat dit ook het geval is wanneer uitzendkrachten of studenten niet door het plan beoogd worden.

Nu, los van het feit te weten in welke mate de contracten van bepaalde duur moeten meetellen, is de vraag : wat verstaat men onder « een onderscheid maken » tussen contracten van onbepaalde duur en contracten van bepaalde duur ?

Als alle werknemers wel degelijk aangesloten zijn en het onderscheid op de toegekende uitkeringen slaat, dan kan het standpunt van de minister gevolgd worden. Als de aansluiting daarentegen op de aansluiting zelf slaat (de contracten van onbepaalde duur zijn aangesloten, de contracten van bepaalde duur niet), dan houdt het standpunt van de minister geen steek.

Inderdaad, **de uitzondering op het algemene principe van de exclusieve bevoegdheid van de werkgever, kan enkel restrictief geïnterpreteerd worden.** Bovendien, van zodra er strafrechtelijke sancties voorzien zijn, geldt de strikte interpretatie van de tekst als norm. Een rechter kan aan de strafwet geen ruimere betekenis verlenen dan wat in de tekst van de WAP voorzien is.

Indien de wetgever de beide zaken verschillend wilde regelen, moest hij die wet dus wijzigen.

3. BIJKOMENDE AFTREKKING VAN HYPOTHECAIRE INTERESTEN: HET GEBOUW MOET DE ENIGE WONING VAN DE BELASTINGPLICHTIGE ZIJN.

*Fiscale actualiteit, september 2004; Kamer van vertegenwoordigers,
Parlementaire vragen en antwoorden, maart 2003; Fiscaloloog, september 2003*

De belastingplichtige die een hypothecaire lening heeft aangegaan voor de bouw, de verwerving in nieuwe staat of de renovatie van een gebouw, geniet bovenop de gewone interestaftrek een bijkomende interestaftrek. Tijdens de belastbare periode waarvoor aanspraak gemaakt wordt moet het gebouw evenwel **de enige woning zijn die de belastingplichtige in eigendom heeft.**

De belastingplichtige hoeft zijn woning niet zelf te betrekken. Met andere woorden, hij moet op dat adres niet in het bevolkingsregister ingeschreven zijn. De interestaftrek kan zelfs worden toegekend als de woning aan een derde verhuurd is (die deze woning al dan niet voor beroepsdoeleinden gebruikt).

De bijkomende interestaftrek wordt enkel toegestaan aan de belastingplichtigen die geen eigenaar zijn van een andere woning dan deze waarvoor de aftrek gevraagd wordt. De situatie wordt op 31 december van het jaar van de inkomsten ingeschat.

Een echtpaar maakt aanspraak op die bijkomende aftrek op voor een gebouw bestaande uit een gelijkvloerse verdieping die als herberg is ingericht en twee appartementen die als woning dienen. Deze belastingplichtigen houden vol dat zij eigenaars zijn van één enkel onroerend goed, terwijl de fiscus beweert dat zij eigenaars zijn van een gebouw dat uit drie entiteiten bestaat, nl. een handelspand en twee appartementen.

Voor het Hof van Beroep te Antwerpen (arrest van 25 mei 2004), wordt de bijkomende interestaftrek slechts toegestaan in geval van bouw, verwerving of renovatie van een « woning » en niet van een « onroerend goed ». Onder « **woning** » moet men het **gebouw (of een deel van het gebouw) verstaan zoals o.m. de eengezinswoning of het appartement die/ dat uit zijn aard bestemd is om bewoond te worden door een familie of als dusdanig gebruikt wordt en waarin de diverse gezinsactiviteiten plaatsvinden (wonen, slapen, maaltijden bereiden, ...)**. Het huren van alleen die woning belet de toepassing van deze bijkomende aftrek ook niet.

In dit geval blijkt evenwel dat deze belastingplichtigen eigenaar zijn van een handelspand (wat geen rol speelt voor de bijkomende aftrek), van twee woonruimten die woningen vormen. Het feit dat deze twee woningen simultaan verworven werden mag niet tot het besluit leiden dat de eigenaars slechts één « woning » bezitten. Bijkomende interestaftrek kan bijgevolg niet worden toegestaan.

In een ander geval ging het om het bezit vooraf van een vakantiewoning waarbij één van de echtgenoten onverdeeld mede-eigenaar was van $\frac{1}{4}$ van het gebouw. Voor het Bestuur der Belastingen was bijkomende aftrek van interesten uitgesloten voor een tweede woning, omdat die vakantiewoning een relatief groot kadastraal inkomen opleverde (21.500 BEF) en uit haar aard bestemd was om normaal bewoond te zijn, tenzij het om een recht op onverdeeldheid ging op de woning die bij erfenis of schenking verworven werd (wat hier niet het geval was). De Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen gaf (in haar vonnis van 9 april 2003) ook hier het Bestuur der Belastingen gelijk : dit echtpaar bezat een woning en bijgevolg werd de bijkomende interestaftrek voor de verwerving van een andere woning terecht door de fiscus geweigerd.

4. VOORZIENING VOOR EXTRALEGAAL PENSIOEN

Fiscoloog, oktober 2004

Een vennootschap wil een **pensioenvoorziening aanleggen voor haar bedrijfsleider**. Ze vraagt toelating aan de Financiële Administratie. Deze aanvaardt, maar bevestigt de huidige rechtspraak : **de pensioenvoorziening mag niet in één keer worden aangelegd, maar moet gespreid worden over het aantal jaren die de begunstigde nog moet presteren tot aan zijn pensioen**.

Dat de pensioenovereenkomst erin voorziet dat bij vroegtijdig overlijden van de bedrijfsleider het pensioenkapitaal aan zijn erfgenamen zal worden betaald, verandert daar niets aan, zo wordt in april 2004 door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Leuven bevestigd. Er moet immers een redelijke waarschijnlijkheid zijn dat het risico zich zal voordoen. Dat de begunstigde vroegtijdig kan overlijden, is volgens de Rechtbank een onvoldoende waarschijnlijke gebeurtenis.

Marktinformatie

1. TOEPASSINGSGEBIED VAN DE GEDEELTELIJK GEANNULEERDE DISCRIMINATIEWET WORDT UITGEBREID ...

Le Soir van 7-10-04, De Tijd van 11-10-04, Trends van 21-10-04

Het Arbitragehof heeft zopas op verhaalsvordering van het Vlaams Blok sommige bepalingen van de antidiscriminatiewet geannuleerd.

De wet 2003 verbood elk verschil in behandeling waarvoor geen objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat en die rechtstreeks gebaseerd is op het geslacht, de huidskleur, de leeftijd, ... **De wet somde 16 mogelijke discriminaties op, maar niet deze die gebaseerd waren op de taal en de politieke overtuigingen. Vandaar dat die hele beperkende opsomming werd geannuleerd. Voortaan beoogt de wet elke discriminatie, ongeacht de reden ervan.**

Erger nog, **inzake arbeidsrelaties** (aanwerving, bevordering, afdanking...), **wordt elke ongelijke behandeling van twee personen in eenzelfde arbeidssituatie verboden, zelfs als er een objectief element wordt ingeroepen.** Volgens de wet wordt de objectieve en redelijke rechtvaardiging die een ongelijke behandeling verschoont niet toegestaan m.b.t. sociale relaties.

Dit zou de toekenning van een bonus, van een bevordering, van voordelen in natura wel eens in het gedrang kunnen brengen ... Inderdaad, aangezien de lijst van de discriminaties is weggefallen, kan de werkgever de bevordering of de loonsverhoging van een personeelslid niet meer rechtvaardigen door het feit aan te halen dat het onderscheid niet in functie van de leeftijd, het ras, het geslacht ... is gebeurd.

De enige geldige reden die kan aangehaald worden, is de ongelijke behandeling omwille van een essentiële beroepsvereiste. Indien een persoon zich zonder rijbewijs voorstelt voor een post van vrachtwagenchauffeur, kan de weigering van de kandidatuur niet als discriminerend beschouwd worden. Een magere troost...

Vandaag heerst er volledige juridische onzekerheid wat dit arrest betreft ! Sommigen voorspellen, net als in Nederland, heel veel rechtsvorderingen, vermits elke gedifferentieerde behandeling tot een verhaalsvordering bij de rechtbanken zou kunnen leiden !

2. EUROPESE RICHTLIJN EN DISCRIMINATIE GEBASEERD OP HET GESLACHT

L'Echo en De Tijd van 05-10-04, Assurinfo van 21-10-04

De Europese Ministerraad is tot een politiek akkoord gekomen over het voorstel van een richtlijn over de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in het economisch circuit. Zodra de richtlijn gepubliceerd is beschikken de Lidstaten over maximum drie jaar om die richtlijn in hun nationaal recht om te zetten. De tekst geeft de Lidstaten **de mogelijkheid om aan de verzekeringssector afwijkingen toe te staan, op voorwaarde dat de sector bewijst dat het geslacht een bepalend element is bij de berekening van de verzekeringspremie.** In Levensverzekering, maar ook in Autoverzekering, bijvoorbeeld, zullen de verzekeraars moeten bewijzen waarom mannen meer betalen (meer bepaald op basis van statistische gegevens).

Wat daarentegen de **hospitalisatieverzekering** betreft, wordt **geen enkele afwijking toegestaan wat de meerkost voor zwangerschap en moederschap** betreft. Nu is de regering aan zet. De Belgische minister voor economie, dhr. Verwilghen, heeft reeds de wens uitgedrukt dat België gebruik zou maken van de uitzonderingen die door de richtlijn voorzien zijn.

Verder noteren we nog dat

- de richtlijn op contracten van privé-verzekeringen slaat, buiten de arbeidsovereenkomst ;
- de richtlijn enkel van toepassing zal zijn op de contracten die na de invoering van de nationale wetgeving zullen gesloten worden en dat ze dus niet met terugwerking wordt toegepast ;
- de toegestane afwijkingen moeten door relevante en nauwkeurige statistische en actuariële gegevens gestaafd zijn, die regelmatig bijgewerkt worden en door het publiek kunnen ingekeken worden.

3. ZELFSTANDIGEN EN ARBEIDSONGESCHIKTHEID

L'Echo van 8 oktober 2004

Wanneer een zelfstandige werknemer ziek is geniet hij een vergoeding van zijn ziekenfonds. **Hij geniet die vergoeding slechts als hij tijdens zijn ziekte geen beroepsactiviteit uitoefent. Hoe staat dat met bijkomstige taken ?**

Vóór hij ziek werd oefende een metser zijn activiteit uit met de hulp van 2 arbeiders.

Hij werkte samen met hen op de werven en de administratieve taken van zijn onderneming werden door zijn echtgenote ten laste genomen en door een externe boekhouder. Zijn echtgenote maakte de bestekken op. Ingevolge een controle van het RIZIV erkende hij dat hij tijdens zijn ziekte sommige taken had verricht: zo had hij de werven bezocht om het contact met zijn cliënten te onderhouden. Hij was ook in contact geweest met 9 vroegere cliënten om een bestek uit te werken dat vervolgens door zijn echtgenote werd opgesteld. Hij werd door het RIZIV gesanctioneerd tot beloop van 75 dagelijkse vergoedingen.

Voor het Arbeidshof te Luik dat met de zaak belast werd, kan een zelfstandige patroon ziek zijn terwijl zijn bedrijf blijft draaien. Het begrip volledige inactiviteit voor 100 % is een theoretisch begrip dat niet aangepast is aan de werkelijkheid op het terrein. Ook voor het Hof van Cassatie **mogen minieme taken worden uitgevoerd**. Het onderscheid kan dus gemaakt worden tussen de beroepsactiviteiten en de bijkomstige activiteiten van gering belang. Een activiteit van gering belang is toegestaan, voor zover het wel degelijk om een overblijvende, beperkte of bijkomstige taak gaat. **Het criterium is dus de impact van de geringe activiteit, die door de zelfstandige in arbeidsongeschiktheid voortgezet wordt, op de overleving van de onderneming.** Als zijn, zelfs beperkte optreden de overleving van zijn zaak voor gevolg heeft, kan de opbrengst van het verrichte werk, ook al is het beperkt, geenszins met de ongeschiktheidsvergoeding gecumuleerd worden.

Voor de Arbeidsrechtbank was het nog verrichte werk, in het geval van de metser, wel degelijk miniem en was het dus niet van die aard dat hij er zijn recht op vergoeding zou door verliezen.

4. INVORDERING VAN BELASTINGEN : ECHTGENOOT NU BESCHERMD

Trends-Tendances van 14 oktober 2004

Tot voor kort was iemand die failliet verklaard was voor de rest van zijn leven gebrandmerkt. Zijn schuldeisers konden hem blijven achtervolgen om de openstaande schulden in te lossen. Bij de laatste hervorming van de wetgeving over de faillissementen, werden hier grenzen aan gesteld. Sindsdien kan een gefailleerde “verschoonbaar” worden verklaard. Hij kan dan niet meer vervolgd worden door zijn schuldeisers. De bedoeling van de wetgever is de gefailleerde een tweede kans geven. Niets belette de schuldeisers evenwel zich tot de echtgenoot van de gefailleerde te richten of tot de personen die zich mee verbonden hadden tot de betaling van de schulden van de gefailleerde. Na interventie van het Arbitragehof, heeft de wetgever het onlogische van deze toestand ingezien en heeft hij de wet aangepast.

Zo beschermt de verschoonbaarverklaring ook al de natuurlijke personen, die zich borg hadden gesteld voor de verplichtingen van de gefailleerde, tegen de schuldeisers. Goed, maar dat was buiten de fiscus gerekend. Deze gaat ervan uit dat hij zich nog steeds tot de echtgenoot van de gefailleerde kan richten om de betaling van de fiscale schulden van deze laatste te vorderen. Hier grijpt het Arbitragehof opnieuw in. **Zo is er nu een wetsontwerp in de maak dat ook de echtgenoot kwijtscheldt van betaling van de schulden van de verschoonbaar verklaarde gefailleerde.**

5. SUCCESSIERECHTEN : DE ENE SAMENWONENDE IS DE ANDERE NIET

Cash van 30-09-2004

Al wilde men in de 3 Gewesten dat samenwonenden dezelfde successierechten zouden genieten als deze die voor de overlevende echtgenoot gelden, **toch verschilt de definitie van samenwonenden naargelang het Gewest ...**

In het **Brusselse Gewest** moet men om het tarief te genieten dat in de rechte lijn of onder echtgenoten wordt toegepast, gewoon wettelijk samenwonende zijn met de overledene, zonder enige andere voorwaarde.

In het **Waalse Gewest** moet men ook wettelijk samenwonende zijn, maar hier zijn de voorwaarden restrictiever dan in het Brusselse Gewest. Inderdaad, het wettelijk samenwonen moet vóór het overlijden minstens één jaar geduurd hebben. En het voorkeurtarief kan niet worden bekomen als de wettelijk samenwonenden broer en/ of zus, oom/ tante en neef/ nicht zijn.

In het **Vlaamse Gewest** geldt het voorkeurtarief niet enkel voor de wettelijk samenwonenden, maar ook voor de feitelijk samenwonenden en dit onder bepaalde voorwaarden. Onder feitelijk samenwonenden worden alle personen verstaan, dus zelfs meerdere personen samen (broers en zussen, bijvoorbeeld) die, op de dag van zijn overlijden, gedurende minstens één jaar en zonder onderbreking met de overledene in gezinsverband hebben samengewoond (het volstaat dus “de tafel” te delen).